

BOEDDHA. ZIN EN ZINTUIGLIJKHEID

EXPO 21.09.2024 – 20.04.2025

Persdossier

INHOUD

PERSBERICHT	3
EEN ZINTUIGLIJKE ERVARING	4
Voorwoord	
Fijngevoelige publiekswerking	
AZIË & MARIEMONT	7
Boeddhistische werken in Mariemont	
Een traditie in Mariemont	
Van onderzoek tot restauratie	
Een tentoonstelling in samenwerkingsverband	
PARCOURS & INHOUD	9
Een wandelroute	
In bruikleen van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis	
Audiogetuigenissen	
Duurzame scenografie	
Samenwerking met het Institut Provincial des Arts et Métiers du Centre (IPAMC)	
Routes parallel aan de tentoonstelling	
ROND DE TENTOOSTELLING	13
De museumshop	
Het Terras van Mariemont	
BIJLAGEN	14
Wie is Boeddha?	
Boeddhistische stromingen	
Een Boeddha, meerdere Boeddha's	
Boeddha en bodhisattva	
Het leven van Boeddha	
DOMEIN & KONINKLIJK MUSEUM VAN MARIEMONT	17
PRAKTISCHE INFORMATIE	18
PERSCONTACT	19

Van 21 september 2024 tot 20 april 2025 presenteert het Domein & Koninklijk Museum van Mariemont "Boeddha. Zin en Zintuiglijkheid", een ongekeerde en diepgaande onderdompeling in de wereld van het boeddhisme. Deze tentoonstelling met een vernieuwende scenografie onthult de vele representaties van Boeddha, het boeddhistisch pantheon en de boeddhistische rituelen.

De iconische Boeddha is geen onbekende in de westerse samenleving. Een eenvoudig decoratief element in huizen en tuinen, een symbool van 'zenitude' of van een geïdealiseerd Azië, Boeddha heeft vele betekenissen. Maar **wat weten we eigenlijk** over de beelden die geassocieerd worden met deze fascinerende figuur? Welke verhalen vertellen ze? Hoeveel spiritualiteit schuilt er in deze werken? Hoe kijken boeddhisten ernaar? Om deze vragen te beantwoorden, biedt de tentoonstelling een **participerende scenografie**, een ervaring waarin kunst en zintuigen elkaar ontmoeten.

Met "Boeddha. Zin en Zintuiglijkheid" toont Mariemont bijna honderd stukken uit eigen collecties. Een **bijzondere selectie uit heel Azië**, waaronder India, China, Japan, Myanmar, Thailand en de Himalaya. Het is een unieke kans om de **boeddhistische iconografie in al haar diversiteit te verkennen en een nieuw portret van Boeddha te schilderen**.

Of ze nu gemaakt zijn van brons, ivoor, hout of lapis lazuli, de tentoongestelde werken stralen aanwezigheid en fascinatie uit. Raoul Warocqué, de stichter van de collecties van het Koninklijk Museum van Mariemont, heeft hier een belangrijke bijdrage aan geleverd door de boeddhistische kunstcollectie tot een van de **hoekstenen van zijn collectie** te maken. Met deze tentoonstelling presenteert Mariemont stukken die al bijna **65 jaar niet meer getoond zijn geweest**. De collectie werd opgeslagen nadat het kasteel van Mariemont in 1960 afbrandde en onthult nu zijn weinig bekende schatten, waarvan sommige speciaal voor de gelegenheid zijn gerestaureerd. De tentoonstelling biedt ook een zeldzame kans om thangka's (boeddhistische schilderijen) uit de collectie Léon Verbert te bewonderen, uitgeleend door de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis.

Het publiek wordt uitgenodigd om een **blik te werpen** op de tentoongestelde werken. Om dichterbij te komen, stil te staan en te observeren. Om een Boeddha te ontmoeten, die slechts een paar centimeter verwijderd is. Om hem een geschenk geven in de vorm van origami. Om te resoneren met de visuele sfeer van een heiligdom. Om de praktijken, meditatie en gebaren van het boeddhisme in vraag stellen.

"Boeddha. Zin en Zintuiglijkheid" is meer dan een 'gewone' tentoonstelling, het is een unieke ontmoeting met boeddhistische kunst, die het publiek een originele en unieke kans biedt om geschiedenis, kunst en emotie te combineren.

EEN ZINTUIGLIJKE ERVARING

Voorwoord

De tentoonstelling toont en belicht stukken uit de collectie die, op enkele uitzonderingen na, niet meer aan het publiek getoond zijn sinds de brand in het Château Warocqué op 25 december 1960, bijna 65 jaar geleden...

Via kunstwerken en hun materialiteit krijgen bezoekers een pluriform beeld van Boeddha voorgeschoteld en worden ze uitgenodigd om een zintuiglijke ervaring te beleven, zowel artistiek als spiritueel, in een participatieve scenografie.

De belangstelling van Mariemont voor het boeddhisme is niet nieuw. De tentoonstelling 'Boeddha. Zin en Zintuiglijkheid' is een voortzetting van deze interesse, terwijl het tegelijkertijd een vernieuwende curatorische benadering omarmt die een breed publiek wil aanspreken, waaronder boeddhistische gemeenschappen.

Richard VEYMIERS

Algemeen Directeur
van het Domein & Koninklijk Museum van Mariemont

Het uitgangspunt van 'Boeddha. Zin en Zintuiglijkheid' was om de werken zelf te laten primeren op de uitleg, om de ontdekking van de werken niet te reduceren tot het lezen van een bijschrift, maar een gevoelsmatige benadering en een esthetische sensatie aan te moedigen. We willen bezoekers de kans geven een speciale connectie met de werken te ontwikkelen.

We willen de emoties van mensen niet forceren, maar een veilige omgeving bieden waarin emoties kunnen loskomen. De scenografie is daarom ontworpen als een wandeling: iedereen is vrij om te stoppen, te gaan zitten, de tijd te nemen om adem te halen, te kijken, te luisteren of gewoon voorbij te lopen.

We hebben gekozen voor een neutraal perspectief, dat openstaat voor een veelheid aan stemmen en meningen. In de tentoonstelling zelf werpen individuele getuigenissen van onderzoekers of beoefenaars licht op een levende ervaring van het boeddhisme. Ze geven hun persoonlijke visie en stimuleren de dialoog door stof tot nadenken te bieden.

De meeste werken die u zult zien, zijn nooit eerder getoond en het is ons een groot genoegen om ze met u te delen. Ik hoop dat ze u zullen raken zoals ze mij geraakt hebben.

Lyce JANKOWSKI

Curator tentoonstelling & Conservator Extra-Europese Kunst
voor het Domein & Koninklijk Museum van Mariemont

Fijngevoelige publiekswerking

De laatste jaren is inclusieve en gevoelsmatige publiekswerking steeds populairder geworden in musea. Door benaderingen te combineren en formats te diversifiëren, maakt deze nieuwe educatieve aanpak het mogelijk om het relationele paradigma tot een kunstwerk te vernieuwen en open te staan voor ervaringsgerichte kennis.

Zoals de titel suggereert, biedt de tentoonstelling bezoekers een 'zintuiglijke ervaring'. Om dit te bereiken wordt het bezoek onderbroken door een reeks scenografische interventies die de actieve deelname van de bezoeker stimuleren. De verschillende ruimtes zijn zo ontworpen dat bezoekers de tijd kunnen nemen om de tentoonstelling op hun eigen manier te beleven. Bezoekers worden uitgenodigd om te:

- **DOEN:** een lotusbloem vouwen een papier, een kalligrafieoefening, ...
- **KIJKEN:** observeren, werken bestuderen, video's bekijken, ...
- **AANVOELEN:** de sfeer, de omgeving, resoneren, zich concentreren, ...
- **LUISTEREN:** naar geluiden, klanken, audio-getuigenissen, ...
- **PAUZEREN:** tijd nemen om op adem te komen, zich neerzetten, mediteren, zich vragen te stellen, ...
- **EEN BIJZONDERE CONNECTIE MET EEN WERK CREEËN:** datgene dat we uitkiezen, dat we opmerken, dat ons roept, dat tot ons spreekt, ...

Naast deze hulpmiddelen werden er twee mediatools ontwikkeld om bezoekers te begeleiden op hun (vrije) tocht door de tentoonstelling:

- **DE AUDIOGIDS** die bezoekers informeert, gidst en begeleidt doorheen het parcours en hen uitnodigt zich vragen te stellen of zelfs boeddhistische gebaren uit te proberen.
- **DE KASTEN 'EEN HELE WERELD'** richten zich voornamelijk op gezinnen, maar kunnen door iedereen gebruikt kunnen worden. Er zijn 12 kleine kasten waar je door middel van hands-on interactie kunt leren over de wereld van het boeddhisme. Op het programma staan concentratieoefeningen en een terugblik op het leven van de Boeddha, de symboliek van de lotus begrijpen door origami te maken of de vier edele waarheden ontdekken met het dharmawiel.

Verder bieden de **rondleidingen door de tentoonstelling** onderweg ook **momenten van rust en reflectie**.

Boeddhistische werken in Mariemont

De tentoonstelling 'Boeddha. Zin en Zintuiglijkheid' presenteert een uitzonderlijke selectie **werken uit Azië**, waarvan het merendeel (85%) deel uitmaakt van de **collecties van het Koninklijk Museum van Mariemont**.

Dit lang onvermoede erfgoed werd grotendeels bijeengebracht door Raoul Warocqué (1870-1917). Zijn collectie bestond uit een honderdtal boeddhistische stukken (beeldhouwwerken, schilderijen en liturgische voorwerpen) die hij kocht van **antiquairs in Brussel** om zijn kasteel in te richten.

Het einde van de 19e eeuw was ook een periode van Japonisme en **fascinatie voor het verre Oosten**. Artistieke kringen lieten zich inspireren door Aziatische kunst, terwijl Europese burgerlijke en aristocratische interieurs werden versierd met grote Boeddhabeelden. Voor Raoul Warocqué komt deze nieuwsgierigheid naar het boeddhisme ook voort uit een interesse in de **vergelijking van religies**. In het kasteel van Mariemont worden werken die getuigen van grote culten uit de oudheid en uit Azië naast elkaar tentoongesteld.

De tentoonstelling dompelt ons onder in de visuele wereld van het boeddhisme en onthult het uitzonderlijke karakter van de werken in het museum.

Een traditie in Mariemont

De belangstelling voor **Aziatische kunst en boeddhisme** vormt een **sterke kern voor de identiteit van Mariemont**. In 1980 werd een tentoonstelling gewijd aan het Tibetaans boeddhisme. Sinds de jaren 1980 staat de grote Boeddha van Mariemont centraal in de vieringen die worden georganiseerd door de boeddhistische gemeenschappen in België. Zijn terugkeer na een restauratie in 2011, na bijna twintig jaar afwezigheid, werd gemarkeerd door een Opening of Eyes-ceremonie. Vandaag neemt het beeld een centrale plaats op de Japanse site, naast andere werken (niet boeddhistisch, maar Aziatisch) zoals de Shinto stenen lantaarns en de grote Torii - een levensgrote kopie van de zuilengalerij in de Nikko schrijn in Japan - die in 2024 opnieuw zal worden geïnstalleerd.

Tussen 2011 en 2017 organiseerde Mariemont ook tweejaarlijkse bijeenkomsten onder de naam 'boeddhistische ontmoetingen'.

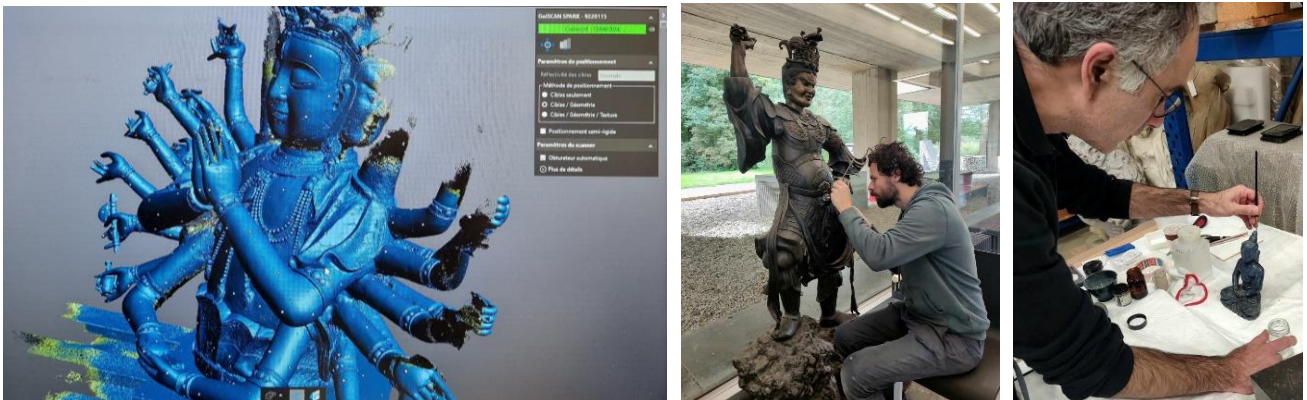

Van onderzoek tot restauratie

De overgrote meerderheid van de **boeddhistische werken** van Mariemont zijn **nooit vertoond** en niet meer tentoongesteld sinds de brand in het kasteel Warocqué op 25 december 1960, bijna **vijfenzestig** jaar geleden.

De afgelopen jaren zijn ze onderworpen aan een geduldig proces van **hercontextualisering**. Dit onderzoek zorgde voor een herontdekking van de collecties: werken terugvinden waarvan het bestaan was vergeten, graveringen ontcijferen, de herkomst achterhalen en ook de vanzelfsprekendheden uit het verleden opnieuw evalueren.

De resultaten van dit project zijn spectaculair. Het pronkstuk van de tentoonstelling is een van deze grote onthullingen: een **beeld van Avalokiteshvara** dat rond 1910 in Japan gemaakt zou zijn. De studie onthulde dat het om een Chinees origineel gaat uit de Ming-dynastie, dat dateert uit het laatste kwart van de 16e eeuw, en dat het zo goed als **uniek is in de wereld**. Om het verhaal van deze zorgvuldige studie te vertellen, biedt het museum een multimediazuil met een 3D-scan van het monumentale beeld van Avalokiteshvara. De scan werd uitgevoerd door Digilor, met dank aan het programma van Pep's (Préservation et Exploitation des Patrimoines de la Fédération Wallonie-Bruxelles).

Dit belangrijke wetenschappelijke werk bevat ook een reeks **restauratiewerkzaamheden**. Drieëntwintig stukken werden gerestaureerd. Naast de werken in steen en brons is er ook een werk uit gelakt hout: het beeld van de bodhisattva Avalokiteshvara en zijn altaar. Nadat het kasteel in 1960 afbrandde, werd het geheel ontmanteld en in een opslag bewaard. Het beeld werd al hersteld in 2006, maar het altaar en de sokkels niet. Deze vertoonden scheuren, sporen van oxidatie, vuil, krassen en verlies van verguldsel. Sommige houten elementen, vervormd door vocht, brachten ook de stabiliteit van het werk in gevaar. De toestand van het schilderij vereiste een grote restauratiecampagne, gesteund door de Koninklijke Vriendenkring van Mariemont. De restauratie werd in 2023 toevertrouwd aan restaurateurs Delphine Mesmaeker en Françoise Urbain. Vandaag kan het werk weer in zijn geheel worden bewonderd, in al zijn glorie.

Een tentoonstelling in samenwerkingsverband

Voor dit tentoonstellingsproject heeft Mariemont de krachten gebundeld met een partner waarmee het altijd een bijzondere band heeft gehad, de **Universiteit Gent**, nu vertegenwoordigd door haar rector, Prof. Rik Van de Walle. De universiteit huisvest een belangrijk centrum van topniveau in boeddhistische studies - het **Gent Center for Buddhist Studies** (GCBS). De directeur, Prof. Ann Heirman, is de wetenschappelijke curator van de tentoonstelling, samen met Lyce Jankowski en Lara Bauden.

PARCOURS & INHOUD

De tentoonstelling toont een honderdtal werken uit **beeldhouwkunst, bas-reliëf en schilderkunst**, waaronder rituele objecten zoals de **stupa** (een koepelvormig architecturaal monument dat oorspronkelijk een deel van Boeddha's as bevatte), de **ghanta** (een bel die tijdens ceremonies wordt gebruikt), de **vajra** ('diamant' of 'bliksemschicht' in het Sanskriet, die de kracht en onverwoestbaarheid van de boeddhistische leer voorstelt) en de **gebedsmolen**.

Al deze creaties werden gemaakt uit een verscheidenheid aan materialen: **brons, verguld koper, leisteen, albast, lapis lazuli, hout, ivoor en keramiek**.

Bijna een derde van de werken in de tentoonstelling komt uit **China, een derde uit Japan en een derde uit India, Myanmar, Thailand, Tibet en Nepal**. Deze geografische diversiteit wordt weerspiegeld in de iconografische diversiteit van de werken.

Een wandelroute

De tentoonstelling neemt de bezoeker mee op een **wandeling** door verschillende ruimtes die de vele facetten van de boeddhistische wereld weerspiegelen.

Wie is Boeddha? Zijn er een of meerdere Boeddha's? Wat is de boeddhistische leer?

In een poging deze vragen te beantwoorden, is het verhaal van de tentoonstelling opgebouwd uit drie delen:

- **Boeddha**
- **Het boeddhistische pantheon**
- **De boeddhistische gemeenschap**

Een eerste **inleiding** verduidelijkt **de link tussen Boeddha en Mariemont** en licht enkele feiten toe over de **historische Boeddha** en **boeddhistische bewegingen**. De tentoonstelling reikt zo de basisbegrippen aan om de bezoekers vervolgens te **ontroeren** door de ontmoeting en de **rechtstreekse confrontatie** met de werken zelf.

De tentoonstelling laat ons niet alleen kennismaken met de iconische figuur van **Boeddha, zittend op een lotusbloem** met halfgesloten oogleden en een lachend gezicht, maar zet ook meer ongebruikelijke vormen in de kijker en daagt zo de clichés uit. Elke afbeelding volgt een reeks codes die ons helpen Boeddha te herkennen, maar elke representatie is ook anders: **de ene draagt een toga in antieke stijl, de andere is gekroond en weer een andere is afgebeeld als kind.**

Na deze eerste kennismaking gaat de tentoonstelling over naar de minder bekende figuur van de **bodhisattvas**. Zij belichamen het boeddhistische mededogen en nemen een verschijning aan die voldoet aan de verlangens van de gelovigen: **met duizend armen, uit de hemel neerdalend, zittend op een leeuw of met vrouwelijke trekken.**

Tot slot neemt de tentoonstelling ons mee naar het hart van de **gemeenschap** en de pracht en praal van rituelen. **Kleurrijke schilderijen**, thangka's genaamd, en **ceremoniële voorwerpen** geven inzicht in de gebruiken.

In bruikleen van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis

Terwijl 'Boeddha. Zin en Zintuiglijkheid' een zeldzame kans is om weinig bekende Aziatische collecties te ontdekken, toont de tentoonstelling ook zeven uitzonderlijke **thangka's** (of rolschilderingen) uit de prestigieuze **Verbert collectie**, uitgeleend door de **Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis in Brussel**.

Eenmaal uitgerold vormen deze liturgische voorwerpen deel van een ritueel en nodigen ze uit tot meditatie. Ze kunnen ook gebruikt worden als hulpmiddel bij het lesgeven en ter visualisatie. Léon Verbert (1879-1941), een Belgische expat die 25 jaar in China woonde, verzamelde meer dan 600 stukken, waaronder 330 thangka's. Een deel van zijn collectie werd in 1956 aangekocht door de Koninklijke Musea.

Audiogetuigenissen

Als onderdeel van de aanpak van fijngevoelige publiekswerking presenteert de tentoonstelling ook **getuigenissen** onder de titel 'Het Boeddhisme Verteld'. Deze geluidsinstallatie brengt boeddhistische beoefenaars en onderzoekers samen. Iedereen deelt zijn ervaring en werpt een licht op begrippen die het boeddhisme kenmerken, zoals **karma**, **wijsheid**, offer, overdracht door leer, enz.

Onder hen Frank Vermeersch van het Yeunten Ling Instituut; Jean-François Vercauteren en Chantal de Morteuil van het Zen Meditatiecentrum in Waals-Brabant; Sayalay Vajiranani en Marie-Cécile Forget van het Dhammaramsi Meditatiecentrum; Ann Heirman van de Universiteit Gent; en Aaron Ponce van de Faculteit voor Protestantse Theologie en Religiestudies.

Duurzame scenografie

Het Domein & Koninklijk Museum van Mariemont streeft naar een ecologisch verantwoorde aanpak. Bewaren, hergebruiken, weinig bouwen en het eenmalig gebruik inperken zijn de sleutelwoorden die aansluiten bij de visie van de tentoonstelling.

De scenografie maakt gebruik van modulair en duurzaam meubilair en de materialen die ingezet werden voor de structuren, wanden en vitrines van vorige tentoonstellingen worden hergebruikt. De nieuwe scenografische elementen zullen op hun beurt worden gerecycleerd.

Samenwerking met het Institut Provincial des Arts et Métiers du Centre (IPAMC)

Sinds enkele jaren werkt het Domein & Koninklijk Museum van Mariemont samen met het **Institut Provincial des Arts et Métiers du Centre** (IPAMC) en Samantha Lo Mauro, een docente kostuumontwerp. Samen met haar studenten heeft ze verschillende kostuums ontworpen voor de verschillende tijdelijke tentoonstellingen.

Voor 'Boeddha. Zin en Zintuiglijkheid' ontwierpen de studenten beschermende **stoffen** voor de boeddhistische beelden die worden tentoongesteld. Deze werden gemaakt in overleg met het Collectiebeheer van Mariemont en zullen aan het einde van de tentoonstelling worden ingezet wanneer de werken weer worden opgeborgen. Het is een gebruikelijke praktijk in bepaalde Aziatische landen om de beelden te beschermen en te eren. Een nieuwe aanpak die helemaal past bij het thema van de tentoonstelling.

Routes parallel aan de tentoonstelling

SARANA

Een **fotoparcours** van een vijftigtal beelden geeft een idee van de **boeddhistische aanwezigheid in België**. De beelden, op het snijvlak van documentaire en kunst, werden genomen door **Andy Simon**. Landschappen, architectuur, gebaren en andere voorwerpen die door zijn lens werden vastgelegd, suggereren rituelen, geluiden en geuren.

De tempels op de foto's zijn het Zen Meditatiecentrum in Waals-Brabant (Rixensart), het Dhammaramsi Meditatiecentrum (Rivière), het Yeunten Ling Instituut (Huy), de Karma Shedrup Gyaltso Ling (Brussel), het Monastère Tilorien (Houffalize) en de Yō e An tempel (Neerijse).

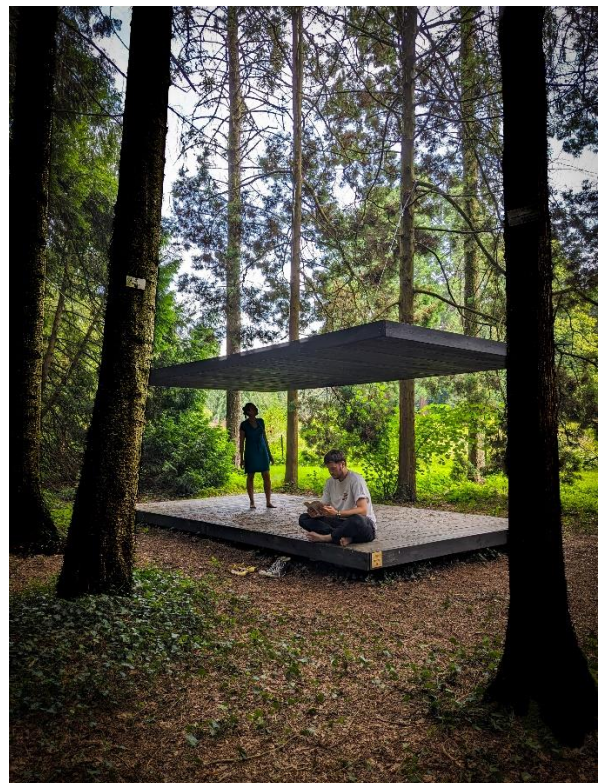
De gratis rondleiding vindt binnen (Museum) en buiten (Domein) plaats.

MINDFULNESSPARCOURS

Ergens tussen domein en museum, cultuur en natuur, nodigt dit mindfulness pad in het hart van het park bezoekers uit om zich los te **koppelen** en te **observeren**, met de focus op het **moment zelf**. Hardop lezen, het schaduw- en vormenspel in de natuur observeren, aanraken, ruiken en luisteren, en houdingen en gezichtspunten afwisselen – dit zijn slechts enkele van de suggesties die het publiek krijgt.

Een plattegrond van de route is gratis verkrijgbaar bij de receptie van het museum.

**Er is ook een kortere route beschikbaar voor mensen met beperkte mobiliteit.*

ROND DE TENTOONSTELLING

De museumshop

Met een selectie producten die geïnspireerd zijn op de tentoongestelde werken en voorwerpen die gericht zijn op welzijn, harmonie en balans, biedt de museumshop bezoekers de kans om hun ervaring van een bezoek aan de winkel uit te breiden. Het is een geweldige kans om een beetje sereniteit mee naar huis te nemen.

Bezoekers kunnen er het volgende vinden:

- **Producten die verband houden met de tentoonstelling**, zoals magneten en bladwijzers met geurtjes.
- **Sieraden** geïnspireerd op de werken of met de acht symbolen van het boeddhisme.
- **Decoratieve Zen-artikelen.**
- **Omamori's, boeddhaborden en origamiboeken.**
- **Geuren en wierook** uit Nepal, India en Japan.
- **Handgemaakte zoetigheden en levensmiddelen** uit Azië.
- **Referentieboeken en werken voor volwassenen, tieners en kinderen.**

Aan het einde van het jaar zal Mariemont ook een **nieuw assortiment institutionele theesoorten** aanbieden onder de naam "**Infusion Mariemont**", een mix van de smaken van China met de geuren van het Domein.

Het Terras van Mariemont

De Brasserie prikkelt gevoelige smaakpapillen met een speciaal "Boeddha"-menu tijdens de duur van de tentoonstelling. Aziatische smaken krijgen een ereplaats in de keuken. Er is ook een vegetarische versie van de suggesties beschikbaar.

- Voorgerecht: Thaise salade met soja en munt
- Hoofdgerechten: Japanse kip kerrie of Japanse curry
- Dessert: Ananascarpaccio, 4-kruidentkaramel en lycheesorbet

Wie is Boeddha?

De historische Boeddha zou 2500 jaar geleden in India hebben geleefd. Zijn volledige naam is Siddhartha Gautama, maar hij is algemeen bekend als **Shakyamuni**.

De leer van Gautama vormt de basis van het boeddhisme. Hij wordt gezien als een voorbeeld voor het bereiken van Verlichting en om, net als hij, een Boeddha, een Ontwaakte, te worden.

Verlichting wordt bereikt door kennis en acceptatie van de 4 waarheden: de onvermijdelijkheid van lijden, de oorsprong ervan, de mogelijkheid het lijden te beëindigen en het pad dat genomen moet worden om dat te bereiken.

Shakyamuni was niet de enige Boeddha. Andere Boeddha's bestonden vóór hem en er zullen er nog volgen. De boeddhistische canon voorspelt dat de volgende Boeddha, Maitreya, zich over enkele miljarden jaren zal aandienen.

Boeddhistische stromingen

Met de leer van Shakyamuni Boeddha kent de geschiedenis van het boeddhisme zijn oorsprong in het noorden van het oude India rond de 5e of 4e eeuw voor Christus.

Vanaf de eerste eeuw van onze jaartelling verspreidt het boeddhisme zich over **drie grote stromingen** die zich van elkaar onderscheiden door hun visie op Boeddha, de referentieteksten en de praktijken.

- Het **theravada boeddhisme** legt de nadruk op de oorspronkelijke leer van de historische Boeddha die de individuele bevrijding en de persoonlijke zoektocht naar verlichting vooropstelt. Het doel is om een arhat te worden: iemand die bevrijd wordt door de leer van Boeddha te volgen. Deze stroming is vooral wijdverspreid in Sri Lanka en Zuidoost-Azië.
- Het **mahayana boeddhisme** ziet verlichting eerder als een weg die je collectief bewandelt. Het legt de nadruk op mededogen en het ideaal van de bodhisattva – degene die de belofte doet om alle voelende wezens te helpen zich van het lijden te bevrijden. Deze stroming is vooral wijdverspreid in Centraal-Azië, China, Vietnam, Korea en Japan.
- Het **vajrayana boeddhisme** is afgeleid van de voorgenoemde stroming. Het legt in het bijzonder de nadruk op rituelen. Deze stroming is vooral wijdverspreid in Bhutan, Nepal, op het Tibetaanse plateau en in een deel van Mongolië.

Vandaag wordt **het aantal boeddhisten wereldwijd geschat op 400 tot 500 miljoen**, waarvan **130 duizend** in België.

De praktijk van het boeddhisme, **de boeddhistische rituelen en ceremonies**, omvat onder andere meditatie, het reciteren van mantra's, het kopiëren van soetra's, pelgrimages, giften en liefdadigheid, en offers aan tempels. Deze daden zorgen voor een verbetering van de omstandigheden in een volgend leven, omdat elk wezen gevangen zit in een pijnlijk eeuwige cyclus van geboorte, dood en wedergeboorte (samsara). De beoefening van het boeddhisme is een spirituele zoektocht om een einde te maken aan deze cyclus, wat door de ultieme uitdoving kan worden bereikt (nirvana).

Een Boeddha, meerdere Boeddha's

De tentoonstelling belicht de **grote verscheidenheid aan afbeeldingen van Boeddha**. De iconografie verschilt afhankelijk van de regio's, de vertelde levensverhalen en de stromingen. De afbeeldingen zijn meestal standbeelden, maar er bestaan ook reliëfs en schilderijen. Deze kunstwerken kunnen heilige teksten of symbolische objecten bevatten die ze heiligen en 'levend' maken, actief in de ogen van de gelovigen.

Bepaalde **codes** maken het mogelijk om Boeddha te identificeren. Er bestaat ook een hele reeks handgebaren, genaamd **mudra**.

Volgens sommigen zijn er tegenwoordig **meerdere actieve boeddha's**. Dit aantal kan oplopen tot 1.000, waarbij elke boeddha in verschillende rijken van het universum verblijft. In de tentoonstelling vinden we onder andere Boeddha Amitabha, Boeddha Amitayus, de boeddha voor geneeskunde, enz.

Boeddha en bodhisattva

Ten slotte maken we een onderscheid tussen **boeddha en bodhisattva**. Een Boeddha is een wezen dat verlichting heeft bereikt, uit de cyclus van wedergeboorte gestapt is en volledig bevrijd is van het lijden. Een bodhisattva is daarentegen een toekomstige Ontwaakte die zich aan het vervolmaken is, een wezen van mededogen dat ervoor kiest actief te blijven in deze wereld om voelende wezens te helpen ontwaken, en daarmee zijn eigen bevrijding uitstelt. Enkele van de bekendste bodhisattva's zijn Avalokiteshvara, Manjushri en Maitreya.

Het leven van Boeddha

De episodes uit het leven van Siddhartha worden opgehemeld, uitvergroot en geïdealiseerd. Ze variëren ook naargelang de verschillende boeddhistische stromingen. Centraal in de tentoonstelling presenteert een animatiefilm, gemaakt door het bedrijf Opixido, het verhaal zoals dat het meest wordt verteld.

DOMEIN & KONINKLIJK MUSEUM VAN MARIEMONT

Het Domein van Mariemont is geklasseerd als een van de opmerkelijkste erfgoedsites van Wallonië en huisvest een van de belangrijkste openbare collecties van België in een prachtig landschapspark in Engelse stijl.

Een ware dialoog tussen kunst, cultuur en natuur.

Dit historische landgoed van 45 hectare is betoverend met zijn opmerkelijke bomen die zich vermengen met de ruïnes van een 18e-eeuws paleis en monumentale beeldhouwwerken van beroemde kunstenaars als Auguste Rodin.

Het Koninklijk Museum van Mariemont nodigt het publiek uit voor een fascinerende reis op het kruispunt van tijd en cultuur. Schatten uit de grootste beschavingen ter wereld (van het Oude Rome tot het Oude China, via Egypte en het Nabije Oosten) liggen er naast die uit onze eigen geschiedenis, die van België en Henegouwen.

Het Domein & Koninklijk Museum van Mariemont is het geesteskind van Raoul Warocqué, de laatste erfgenaam van een rijke industriëlenfamilie die floreerde in de 19e eeuw. Het is nu een cultureel en wetenschappelijk centrum van de Federatie Wallonië-Brussel.

Met zijn groene park, unieke collecties, tijdelijke tentoonstellingen, brede waaier aan activiteiten, cadeauwinkel en brasserie-restaurant is het het hele jaar door een rijke en gevarieerde bezoekerservaring.

EEN NIEUWE WEBSITE VOOR MARIEMONT

De nieuwe officiële website van het Domein en Koninklijk Museum van Mariemont is volledig vernieuwd, moderner en gebruiksvriendelijker. Het bevat toegankelijke inhoud, een vloeiende navigatie en gemakkelijke toegang tot al onze praktische informatie met slechts één klik.

U kunt ook onze nieuwe online winkel ontdekken en ons assortiment van exclusieve producten gemaakt in Mariemont.

PRAKTISCHE INFORMATIE

Titel: Boeddha. Zin en Zintuiglijkheid

Periode: 21 september 2024 – 20 april 2025.

Adres: 100 Chaussée de Mariemont, 7140 Morlanwelz, België.

Openingsuren: Museum geopend van dinsdag t/m zondag, 10.00 - 18.00 uur (september) / 10.00 - 17.00 uur (oktober - januari) / Laatste toegang 45 minuten voor sluitingstijd.

Domein en Koninklijk Museum de Mariemont - Richard Veymiers, Directeur.

Universiteit Gent - Prof. Rik Van de Walle, Rector.

Curatoren : Lyce Jankowski, Conservator van de Sectie Buiten-Europese Kunst & Lara Bauden, Wetenschappelijk Assistent, in het Domein & Koninklijk Museum van Mariemont.

Wetenschappelijk curator: Ann Heirman, Directeur van het Gent Center for Buddhist Studies - Universiteit Gent.

Scenografie: Sébastien Faye en Pierre Bernard.

Een tentoonstelling geproduceerd met de steun van:

In samenwerking met:

PERSCONTACT

BE CULTURE
ALL ABOUT ARTS COMMUNICATION

FOUNDER & GENERAL MANAGER: **SÉVERINE PROVOST**

PROJECT LEADER : **FLORIEN DOOMS**

FLORIEN@BECULTURE.BE- 0032 (0)494 87 71 09
BECULTURE.BE

Domein en Koninklijk Museum van Mariemont

Communicatieverantwoordelijke: Marie Lempereur marie.lempereur@musee-mariemont.be - 0032 (0)64433661

Communicatieverantwoordelijke tentoonstellingen: Mélanie Thiry melanie.thiry@musee-mariemont.be - 0032 (0)64273744

© De beelden in dit persdossier zijn afkomstig uit een selectie van de boeddhistische kunstcollecties van het Domaine & Musée royal de Mariemont.

